

κοσίους παράφρονες και ἐξήκοντα και ἑκατὸν βλάκας.

Ἐώρταζε δὲ πρὸ μικροῦ διπλῆν ἑορτὴν ὁ ἄχαρις ἐκεῖνος κόσμος, εἰώρταζον δὴλα δὴ οἱ βλάκες, οἱ κατὰ τὴν διάνοιαν νήπιοι, και εἰώρταζον και οἱ γέροντες. Προήδρευε δὲ και τῶν δύο ἑορτῶν ὁ κ. Κεντὲν, ὁ διευθυντὴς τοῦ Καταστήματος. Διενέμοντο βραβεῖα εἰς τοὺς βλάκας, διότι ἔχουσιν οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι σχολεῖον, ἔνθα γίνεται προσπάθεια νὰ ἐξυπνήσῃ πως τὸ πνεῦμά των ἐν τῷ στενῷ των ἔγκεφάλῳ. Εἶνε ἄχαρι και δυσχερὲς τὸ ἔργον, ἀλλ' οὐδὲν ἤττον εὐρέθησαν ἄνθρωποι ἀφοσιωθέντες εἰς αὐτό. Μεταξὺ δὲ τῶν τοιούτων διδασκάλων εἶνε τινες ἐπιληπτικοί, οὓς δὲν ἐμποδίζει τὸ πάθημά των νὰ διδάσκωσι τοὺς βλάκας. Διδάσκουσι δὲ πλὴν τῶν συνήθων μαθημάτων τῶν εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα διδασκόμενων, και στοιχεῖα τινὰ τεχνῶν, οἷον τῆς ὑποδηματοποιίας, τῆς ξυλουργικῆς και τῆς ραπτικῆς, δι' ἃς ὑπάρχουσιν ἰδρυμένα τὰ ἀναγκαῖα ἐργαστήρια. Συμβαίνει δὲ οὐχὶ σπανίως νὰ καταλαμβάνονται ὑπὸ τῆς νόσου των αἴφνης οἱ διδάσκαλοι, και διὰ τοῦτο νὰ λησμονῶσιν ὅ, τι πρότερον ἐδίδαξαν, και οὕτω νὰ ἀναγκάζονται ἐκάστοτε νὰ ἀρχίζωσι πάλιν ἐξ ἀρχῆς τὴν διδασκαλίαν.

Ἡ τελετὴ τῶν βραβείων εἶνε λίαν συγκινητική. Φαντάσθητε μακρὰν και στενὴν αἴθουσαν ἐν τῷ Καταστήματι, αἴθουσαν λευκὴν, γυμνὴν, μὲ λευκὰ παραπετάσματα. Εἰς τὸ βάθος ἴστανται αἱ οἰκογένειαι τῶν δυστυχῶν παιδιῶν, πολλαὶ δὲ μητέρες δαιρῦουσι βλέπουσαι ὅτι τὰ τέκνα των τὰ βλακώδη ἀξιοῦνται ὅπως δὴποτε βραβεῖου. Αἱ ταλαίπωροι ἐκεῖναι μητέρες ἐγκλείουσιν ἐν ἑαυταῖς θησαυροὺς στοργῆς ὑπὲρ τῶν τέκνων των, και ὁσάκις πορεύονται πρὸς ἐπίσκεψίν των τὰ πληροῦσι θοπεῖον και γλυκισμάτων, και ὅσον μεγαλύτερα ἐκδηλοῦται ἡ στοργὴ των ὅσον ἀναισθητότερα φαίνονται τὰ παιδιὰ των.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης εἶνε οἱ μικροὶ βλάκες, ἀποτελοῦντες παράξενον και φανταστικὴν συλλογὴν φυσιογνωμιῶν. Ἔχουσι βλέμματα, εἰς ἃ ἡ ἔλλειψις πάσης ἐννοίας δίδει ἀνησυχαστικὴν σταθερότητα, κρανία ὑδροκεφάλων, ὄψεις ἀσυμμέτρους και παραμόρφους, κεφαλὰς εἰς σχῆμα ἀπιδίου ἢ πεπιεσμένας και πολυγωνικὰς, χεῖλη καταπίπτοντα, ὅπου τὸ μείδιμα ἐκδηλοῦται διὰ μορφασμοῦ κινουῦντος τοῦ θεατοῦ τὴν μελαγχολίαν, πρόσωπα ὁμοιάζοντα πρὸς τὴν ὄψιν ζῶου μᾶλλον ἢ ἀνθρώπου, κινήσεις πυρετώδεις και βιαίας ὡς τοῦ πιθήκου. Ἐν τινι γωνίᾳ τῆς αἰθούσης κἀθηνται οἱ βαχικτικοί. Εἶς ἐξ αὐτῶν, ὑψηλὸς ὡς ὑπόδημα, ἔχει παιδικὴν τὴν μορφήν και κοκκίνας τὰς παρειὰς, νομίζεις ὅτι εἶνε ὁκτὼ ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, και ὅμως εἶνε ἑξοκί και ἐνόσ. Νομίζεις ὅτι ἔχεις ἐνώπιόν σου τὰ πρῶτα τῆς φύσεως δοκίμια, προσπαθούσης νὰ σχηματίσῃ τὸν τύπον τὸν ἀνθρώπινον. Εὐρίσκειται τις ἐν πλήρει

κτηνωδία, διότι βλέπεις ἀμέσως ὅτι ἔμεινεν εἰς τὰ ὄντα ἐκεῖνα δεδεμένη ἡ διάνοια, και ὅτι νῦν βαθεῖα και ἀτελεύτητος ἔστησε τὸν θρόνον της εἰς τοὺς ἔγκεφάλους ἐκεῖνους.

Παρὰ τοὺς πόδας τοῦ βάρου ὑπάρχει μουσικοδιδάσκαλος μὲ τὸ ἀρμόνιον του. Οἱ βλάκες ὀλίγον καταγίνονται περὶ τὴν ὀργανικὴν μουσικὴν, ἔψαλαν ὅμως ἱκανὰ ἄσματα. Ἐπι τοῦ βάρου ἴστανται πολλοὶ θεαταὶ ἐλθόντες ἐκ Παρισίων, ἵνα παρασταθῶσι μάρτυρες τῆς ἀντιθέσεως, ἣν ἡ συγκινητικὴ ἐκείνη και ἡσυχοῦς τελετὴ ἀποτελεῖ πρὸς τὸν μέγαν θόρυβον τῆς μεγάλης πόλεως. Τὰ παιδιὰ ἀνέβησαν κοκκινίζοντα ἐπὶ τοῦ βάρου, καλούμενα ὄνομαστὶ, και ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἐψιθύριζε λέξεις τινὰς εὐχαριστηρίους ἅμα λαμβάνον ἀνὰ χεῖρας τὸ βραβεῖόν του. Τὰ μᾶλλον ἀνεπτυγμένα, πρὸ ἢ καταβῶσιν ἐκεῖθεν, ἀπήγγελλον και τινὰ μῦθον. Τυφλοὶ τις, ὅστις εἶχε μᾶθει εἰς τὴν ἐντέλειαν νὰ ἐπιδιορθώσῃ καθέλας, ἔλαβεν ὡς βραβεῖον δύο τόμους ἐκ τῶν βιβλίων ἐκείνων, ἅτινα ἔχουσιν ἐξέχοντα ὡς ἐν ἀναγλύφῳ τὰ γράμματα. Μόλις ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν του, ἤρχισε νὰ ἀναγινώσκῃ διὰ τῶν δακτύλων, ἵνα ἴδῃ τί βιβλίον ἦτο τὸ δωρηθέν.

Οἱ λαθόντες ὡς δῶρα βιβλία ἢ εἰκόνας ἦσαν οἱ σχετικῶς μᾶλλον ἀνεπτυγμένοι, ἀλλ' ἐκτὸς αὐτῶν ὑπάρχουσι και πλεῖστοι, οὓς οὐδὲ κἂν φαντάζονται νὰ διδάξωσι τὴν ἀνάγνωσιν. Καὶ ὅμως ὁ ἰδιαιτέρως ἐπιμελούμενος αὐτῶν ἱατρὸς κ. Βουρνεβίλ μᾶς ἐξήγησεν, ὅτι ὑπάρχει και δι' αὐτοὺς σχολεῖον. Τί δὲ τοὺς διδάσκουσι; Νὰ ὁμιλῶσι, νὰ τρώγωσι και νὰ μὴ λερώνονται. Κατορθοῦσι δὲ νὰ ἐλύσωσι πως τὴν προσοχὴν των διὰ λιχνευμάτων, οὕτω δὲ τῇ βοήθειᾳ τῆς γαστριμαργίας των καταβάλλουσιν οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν ἀγωγὴν των τὴν φυσικὴν αὐτῶν κακίαν. Εἰς τοὺς τοιούτους διένειμαν παιγνίδια. Καὶ πόσοι φεῦ! ἦσαν! Τί γελοιογραφίαι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως! Χεῖρες κινούμεναι εἰς τὸ κενόν, στόματα μέχρι τῶν ὠτίων ἐσχισμένα. Ἐρχοιζέτο ἡ χεὶρ τοῦ ἐπιστάτου ἢ τῆς θεραπειᾶς, ἵνα τοὺς κάμῃ νὰ προχωρῶσι, και συχνάκις χάνοντες τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος ἐστρέφοντο περὶ ἑαυτοὺς, και ἐπιπτον ἔπειτα χαμαὶ ὡς δέματα ἐμπορευμάτων. Καὶ ὅμως τὸ Κατάστημα ἔχει ἄλλους χειροτέρους. Ὑπάρχουσι βλάκες μὴ δυνάμενοι νὰ ἐξέλθωσι και οὓς μετὰ τὸ πέρας τῆς παραδόξου τελετῆς ἐπορεύθημεν νὰ ἰδῶμεν εἰς τοὺς κοιτῶνάς των. Ἐνόμιζες ὅτι εἰσῆρχεσο εἰς θηριοτροφεῖον. Τίποτε ἀνθρώπινον δὲν εὐρίσκεις ἐκεῖ. Βραεῖα ὄσμῃ σου ἐκτύπα τὸ πρόσωπον ἅμα εἰσῆρχεσο, ἔγινεσο δὲ δεκτὸς μετὰ κορυγῶν ὀργισμένου πιθήκου. Ἄλλοι ἔκειντο εἰς τὰς κλῖνας των, ἄλλοι ἐκάθηντο εἰς ἔδρας κεκλεισμένας ἔμπροσθεν διὰ ῥάβδου, ὅπως αἱ ἔδραι τῶν παιδιῶν. Ὀδυνηρὰ θὰ ἦτο ἡ περιγραφή ὅλων, ὅσα ἐκεῖ ἠδύνατό τις νὰ ἴδῃ. Τὸ ὄν, τὸ ὅποσον μὲ ὀλιγώτερον σχετικῶς ψυχικόν